

جزوه ی جملات اسمیه و فعلیه

مدرس: زهرا سادات موسوی مقدم

کلمه به سه دسته تقسیم می شود

\*اسم: کلمه ای است که معنای کامل دارد و به زمان دلالت ندارد

\*فعل: کلمه ای است که معنای کامل دارد و به زمان دلالت دارد

\*حرف: کلمه ای است که نه معنای کامل دارد و نه به زمان دلالت دارد و تنها در جمله و در کنار کلمات دیگر معنا دار می شود

جملات به جملات اسمیه و جملات فعلیه تقسیم می شوند

جملات اسمیه: جملاتی هستند که با اسم شروع می شوند

ارکان جملات اسمیه: مبتدا + خبر

علامت آخر مبتدا مرفوع است یعنی ضمه می گیرد و اما خبر:

خبر جملات اسمیه به سه صورت می آید ۱. خبر مفرد ۲. خبر جمله ۳. خبر شبه جمله

مثال خبر مفرد: الجوّ باردٌ

باردٌ از این جهت که اسم است مفرد محسوب می شود بنابراین اسم ها خبر مفرد برای جمله اسمیه به شمار می آیند.

مبتدا: الجوّ

خبر: باردٌ

خبر از نوع جمله به این صورت است که خبر باید فعل باشد

مثال: أنا أذهبُ إلى الجامعة: من به دانشگاه می روم

در جمله ی بالا أنا مبتدا است

**نکته:** ضمائر اسم محسوب می شوند بنابراین أنا اسم است و جملات اسمیه با اسم شروع می شوند اما خبر أذهبُ إلى الجامعة است و همانطور که می بینید أذهبُ فعل است و در اینجا خبر می تواند به صورت جمله فعلیه باشد و ارکان خبر که به صورت جمله فعلیه است شامل فعل أذهبُ و ضمیر مستتر أنا فاعل آن به شمار می آید و إلى الجامعة جارومجرور محسوب می شود.

**مبتدا:** أنا

**خبر:** أذهبُ إلى الجامعة

اما نوع دیگر خبر از نوع شبه جمله می باشد خبر شبه جمله خبری است که از نوع جارمجرور یا ظرف می باشد

مثال: على في الغرفة : على در اتاق است

**نکته:** حروف جر شامل؛ إلى، على، في، ل، مِنْ، ك و ... می باشد

**\*\*معانی حروف جر:** في=در / إلى=به، به سوی/على=بر، بر روی/ل=به، / مِنْ: از/ك=مثل، مانند، شبیه

**نکته:** به کلماتی که بعد از حرف جر می آیند مجرور به حرف جر گفته می شود و به ترکیب حرف جر و اسم بعد از آن جارومجرور گفته می شود

**مبتدا:** على

**خبر:** في الغرفة(خبر از نوع شبه جمله، جارومجرور)

مثال: العُطْلَةُ يَوْمُ الْجُمُعَةِ: تعطیلی در روز جمعه است/ تعطیلی روز جمعه است

نکته: في در ترجمه يوم می تواند همراه آن آورده می شود

مبتدا: العُطْلَةُ

خبر: يَوْمُ الْجُمُعَةِ (خبر از نوع شبه جمله، ظرف)

جملات فعلیه: جملاتی هستند که با فعل شروع می شوند

ارکان جملات فعلیه: فعل+فاعل+مفعول

به+جارومجرور+ظرف+...بقیه ارکان جمله

مثال: جَعَلَ التَّلْمِيزُ قَلَمًا عَلَى الْمُنْضَدَةِ أَمْسَ: دانش آموز دیروز مداد را روی میز قرار داد

فعل: جَعَلَ / فاعل: التَّلْمِيزُ / مفعول به: قَلَمًا / على: حرف جر /  
منضدة: مجرور به حرف جر / على المنضدة: جارومجرور /  
ظرف: أَمْسَ

نکته: ظرف ها به ظرف زمان و مکان تفسیم می شوند

ظرف زمان و مکان می توانند بر وزن مَفْعَل یا مَفْعِل بیایند: بر وزن مَفْعَل مانند مَكْتَب به معنای اداره و مَفْعِل مثل مَغْرِب یعنی زمان غروب خورشید یا ظرف مکان مانند مَجْلِس بر وزن مَفْعِل یعنی مکان جلوس مکان نشستن و ظرف مکان اشاره مثل هُنَا یعنی اینجا و هُنَاكَ یعنی آنجا

مدرس: زهرا سادات موسوی مقدم

تماس: ۰۹۱۹۸۱۶۴۲۳۰